382

ที่ นศ ๐๐๒๓.๓/ว ๑๕๔๙

ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
ถนนราชดำเนิน นศ ๘๐๐๐๐

๑๔ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ประชาสัมพันธ์หลักการคุณธรรมเชิงสัมพัทธ์เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมแก่ผู้เรียน

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ และนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๑๖.๓/ว ๑๑๐๒
ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งว่า ได้รับแจ้งจากมูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ว่า องค์กรด้านการศึกษาล้วนมุ่งสู่ “การสร้างเด็กดี ก่อนเด็กเก่ง” สอดคล้องกับคำขวัญ “คุณธรรม นำความรู้” ซึ่งความหมายของเด็กดี คือ “ผู้ที่เว้นชั่วตลอดเวลา และทำความดีอย่างเหมาะสม” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถแยกแยะการกระทำนั้น ๆ อยู่ในระดับ ดี ปกติ (เว้นชั่ว) และชั่ว ได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ศูนย์ยวพัฒน์มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ จึงได้จัดทำหลักการคุณธรรมเชิงสัมพัทธ์ เพื่อให้เยาวชนใช้เป็นกรอบแนวความคิดในการตรวจสอบตนเองด้านคุณธรรมและจะทำให้เยาวชนควบคุมตนเอง โดย “เว้นชั่วตลอดเวลา และทำความดีอย่างเหมาะสม” นอกจากนั้น หลักการคุณธรรมเชิงสัมพัทธ์นี้ ยังเป็นรากฐานเชื่อมโยงไปยังการพัฒนาผู้เรียนในด้านอื่น ๆ อีก เช่น หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การต่อต้านการทุจริต การเสริมสร้างประชาธิปไตย หน้าที่พลเมือง/ศีลธรรม และอุดมการณ์รักชาติ

ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างความตระหนักถึงการเรียนรู้ และเสริมสร้างคุณธรรมแก่ผู้เรียน ประกอบกับเรื่องดังกล่าว สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงมหาดไทยเกี่ยวกับการรื้อฟื้นวิชาประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง และจริยธรรมศึกษา จึงขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมแก่ผู้เรียนต่อไป รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายศรีธรรม ราชแก้ว)
รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น
โทร.๐ ๗๕๓๕ ๖๑๔๔ ต่อ ๓๑,๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวจีรพร เสนแก้ว ๐๘ ๖๒๙๒ ๔๗๒๒

นครา ศรัทธา อารยธรรม
นครศรีธรรมราช

ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
เลขรับ 5380
วันที่ 13 มี.ค. 67 เวลา น.

ที่ มท ๐๘๑๖.๓/ว๑๑๐๒

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗

สำนักงานส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช
เลขที่รับ 2119
กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น
เลขที่รับ 786
วันที่ 19-3-67
เวลา จำนวน ๑ ชุด

เรื่อง ประชาสัมพันธ์หลักการคุณธรรมเชิงสัมพัทธ์เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมแก่ผู้เรียน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือมูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ที่ ศยพ. มรป. ๓๗/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๗

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจากมูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ว่า องค์กรด้านการศึกษาล้วนมุ่งสู่ “การสร้างเด็กดี ก่อนเด็กเก่ง” สอดคล้องกับคำขวัญ “คุณธรรม นำความรู้” ซึ่งความหมายของเด็กดี คือ “ผู้ที่เว้นชั่วตลอดเวลา และทำความดีอย่างเหมาะสม” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถแยกแยะการกระทำนั้น ๆ อยู่ในระดับ ดี ปกติ (เว้นชั่ว) และชั่ว ได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ศูนย์ยุวพัฒน์มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ จึงได้จัดทำหลักการคุณธรรมเชิงสัมพัทธ์ เพื่อให้เยาวชนใช้เป็นกรอบแนวความคิดในการตรวจสอบตนเองด้านคุณธรรมและจะทำให้เยาวชนควบคุมตนเอง โดย “เว้นชั่วตลอดเวลา และทำความดีอย่างเหมาะสม” นอกจากนั้น หลักการคุณธรรมเชิงสัมพัทธ์นี้ ยังเป็นรากฐานเชื่อมโยงไปยังการพัฒนาผู้เรียนในด้านอื่น ๆ อีก เช่น หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การต่อต้านการทุจริต การเสริมสร้างประชาธิปไตย หน้าที่พลเมือง/ศีลธรรม และอุดมการณ์รักชาติ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อเป็นการสร้างความตระหนักถึงการเรียนรู้และเสริมสร้างคุณธรรมแก่ผู้เรียน ประกอบกับเรื่องดังกล่าว สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับการรื้อฟื้นวิชาประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง และจริยธรรมศึกษา จึงขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมแก่ผู้เรียนต่อไป รายละเอียดปรากฏตาม QR - Code ท้ายหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรพล เจริญภูมิ)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น
กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาท้องถิ่น
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๕๓๑๓
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th
ผู้ประสานงาน : นางสาวสุวิมล ผลาผล โทร. ๐๙๑-๒๓๒-๒๑๕๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย
bit.ly/3uZYwyf

เกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน

มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์
เลขที่ ๘๔ ถนนอู่ทองนอก แขวงดุสิต
เขต ดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

ที่ ศยพ. มรป. ๓๗/๒๕๖๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ 10942
วันที่ - 7 มี.ค. 2567
เวลา.....

๗ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักการคุณธรรมเชิงสัมพันธ์

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย การใช้หลักการคุณธรรมเชิงสัมพันธ์เพื่อตรวจสอบตนเองด้านคุณธรรม จำนวน ๕ หน้า

องค์กรด้านการศึกษาล้วนมุ่งสู่ "การสร้างเด็กดี ก่อนเด็กเก่ง" สอดคล้องกับคำขวัญ "คุณธรรม นำความรู้" ซึ่งความหมายของเด็กดี คือ **"ผู้ที่เว้นชั่วตลอดเวลา และทำความดีอย่างเหมาะสม"** ดังนั้น ศูนย์ยุวพัฒน์มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ จึงได้จัดทำหลักการคุณธรรมเชิงสัมพันธ์ เพื่อให้เยาวชนใช้เป็นกรอบแนวความคิด ในการตรวจสอบตนเองด้านคุณธรรม และจะทำให้เยาวชนควบคุมตนเอง โดย "เว้นชั่วตลอดเวลา และทำความดีอย่างเหมาะสม" นอกจากนั้น หลักการคุณธรรมเชิงสัมพันธ์นี้ ยังเป็นรากฐานเชื่อมโยงไปยังการพัฒนาผู้เรียนในด้านอื่นๆ อีก เช่น

- หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- การต่อต้านการทุจริต
- การเสริมสร้างประชาธิปไตย
- หน้าที่พลเมือง/ศีลธรรม
- อุดมการณ์รักชาติ

กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น
เลขรับ 1103
วันที่ - 7 มี.ค. 2567
เวลา 11.16 น.

กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาท้องถิ่น
เลขรับ 146
วันที่ -7 มี.ค. 2567
เวลา 11.19 น.

โอกาสนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักการคุณธรรมเชิงสัมพันธ์ ให้แก่องค์กรด้านการศึกษาซึ่งอยู่ในความดูแลของท่านได้รับทราบ เพื่อเป็นทางเลือกในการเสริมสร้างคุณธรรมแก่เยาวชนเพิ่มขึ้นอีกแนวทางหนึ่ง และหากองค์กรใดสนใจก็สามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม หรือเชิญวิทยากรเข้าร่วมกิจกรรมได้โดยตรงที่ศูนย์ยุวพัฒน์ฯ

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง และจะประสานในรายละเอียดกับผู้ที่ท่านมอบหมายให้รับผิดชอบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ศรุต นาควัชระ)
ผู้อำนวยการศูนย์ยุวพัฒน์
มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

โทร. ๐๘๗-๖๕๘-๑๗๗๗ LINE ID: SRUTE9

การใช้หลักการคุณธรรมเชิงสัมพัทธ์เพื่อตรวจสอบตนเองด้านคุณธรรม

๑. หลักการและเหตุผล

หลวงปู่ชา สุภัทโท ได้กล่าวไว้ว่า **" การทำบุญ โจรมันก็ทำได้ มันเป็นแค่ปลายเหตุ การไม่ทำบาปทั้งหลายทั้งปวงนั้นคือต้นเหตุ "**

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในคำกล่าวของหลวงปู่ชา ได้ชัดเจนขึ้น จึงขอยกตัวอย่าง ดังนี้

- กรณีที่ ๑ เอ ทำบุญ ๕ ครั้ง และปล้น ๑ ครั้ง
- กรณีที่ ๒ บี ไม่เคยทำบุญเลย แต่ก็ไม่เคยปล้น

คำถามคือ ถ้าต้องเลือกระหว่าง เอ หรือ บี มาอยู่ที่บ้าน ๑ คน จะเลือกใคร เราทุกคนคงเลือก บี เพราะ เอ แม้จะทำความดีแต่ก็ไม่เว้นชั่ว ส่วน บี แม้ไม่เคยทำความดี แต่ก็ไม่เคยทำชั่ว

การที่เราเลือก บี ก็แสดงว่าการละเว้นความชั่วตลอดเวลา เป็นต้นเหตุแห่งความสันติสุขในสังคม

มีคำถามว่าต้องทำความดีทุกครั้งหรือไม่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน จึงขอสมมติเหตุการณ์ว่า ขณะที่แดงขับรถยนต์บนถนนราชวิถี ก็เห็นรถยนต์คันหน้าโยนขวดลงบนถนน ซึ่งขวดนั้นอาจเป็นอันตรายแก่ยวดยานอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจักรยานยนต์

คำถาม คือ แดงจะทำความดีหรือทำประโยชน์เพื่อผู้อื่นหรือส่วนรวม โดยการจอดรถยนต์เก็บขวดที่ตกอยู่บนถนนหรือไม่

คำตอบ คือ แดงจะทำความดี โดยหยุดรถยนต์ลงเก็บขวดหรือไม่ก็ได้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมขณะนั้น แต่สิ่งที่แดงต้องทำแน่ๆ คือต้องละเว้นความชั่ว โดยไม่โยนขวดลงบนพื้นถนนในทุกโอกาส

หมายความว่า **"การทำความดี ย่อมทำอย่างเหมาะสม แต่การละเว้นความชั่วนั้น ต้องทำตลอดเวลา"**

Know Thy Self หรือการรู้จักตนเอง เป็นหลักการสำคัญของ **โสกราติส** การฝึกให้มนุษย์หมั่นตรวจสอบตนเองด้านคุณธรรม เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้มนุษย์รู้จักตนเอง ซึ่งจะช่วยให้สามารถตัดสินใจเลือกได้อย่างถูกต้อง ว่าการใดพึงกระทำ หรือการใดพึงละเว้น

เพราะทุกคนล้วนทำเพื่อตนเองอยู่ตลอดเวลา เช่น นักศึกษาที่อยู่ในหอพัก เมื่อตื่นเช้าขึ้นมาก็ต้องเข้าห้องน้ำ การเข้าห้องน้ำนี้เป็นการทำเพื่อตนเอง แต่เมื่อเสร็จธุระก็ควรทำความสะอาดห้องน้ำให้เรียบร้อย เพื่อไม่ให้เพื่อนๆ ที่ต้องใช้ห้องน้ำต่อไปต้องเดือดร้อน

การประพฤติตนดังกล่าวเป็น การละเว้นความชั่ว (ระดับปกติ) คือการทำเพื่อตนเอง โดยไม่ทำให้ผู้อื่นหรือส่วนรวมเดือดร้อน ผลก็คือจะไม่เกิดความขัดแย้งขึ้น สังคมก็จะเกิดความสันติสุขสถาพร

การละเว้นความชั่ว หรือการปฏิบัติตนในระดับปกตินั้น ไม่โดดเด่นและไม่สามารถแสดงให้สังคมเห็นได้ แต่การละเว้นความชั่ว หรือการไม่ทำบาปทั้งหลายทั้งปวง ตามคำกล่าวของหลวงปู่ชานี้เอง เป็นรากฐานของความสันติสุขของสังคม ซึ่งคนส่วนใหญ่มักไม่ให้ความสำคัญ สังเกตได้ว่าโครงการเสริมสร้างคุณธรรมต่างๆ มักจะมุ่งไปสู่การทำความดี โดยไม่ค่อยให้ความสำคัญ ที่จะส่งเสริมการละเว้นความชั่ว ซึ่งการตรวจสอบตนเองด้านคุณธรรม จะสร้างความตระหนักรู้ ทั้งด้านการละเว้นความชั่วและด้านการทำความดี

เป้าหมายสูงสุดของการเสริมสร้างคุณธรรมคือ การทำให้สมาชิกทุกคนในสังคม **"เว้นชั่วตลอดเวลา และทำความดีอย่างเหมาะสม"**

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้สมาชิกในสังคม สามารถแยกแยะการกระทำออกเป็น ๓ ระดับ คือ ดี ปกติ (เว้นชั่ว) และชั่ว

๒.๒ เพื่อให้สมาชิกในสังคม หมั่นตรวจสอบตนเองอยู่เสมอ และเลือกทำในส่วนที่พึงทำ กับทั้งละเว้นในส่วนที่พึงละเว้น คือ **"เว้นชั่วตลอดเวลา และทำความดีอย่างเหมาะสม"**

๒.๓ เพื่อให้สมาชิกในสังคม อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

๓. หลักการของคุณธรรมเชิงสัมพัทธ์และการตรวจสอบตนเอง

๓.๑ ขั้นที่ ๑ หลักการของคุณธรรมเชิงสัมพัทธ์

การเสริมสร้างความรู้และทักษะให้แก่สมาชิกในสังคม เพื่อที่จะได้ตัดสินใจได้ว่าการกระทำนั้นๆ อยู่ในระดับดี ปกติ (เว้นชั่ว) หรือชั่ว ดังนี้

๓.๑.๑ **คุณธรรมสากล** หรือการปฏิบัติระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ เพื่อให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ซึ่งเป็นคำสอนร่วมของทุกศาสนานั้น มีหลักการเพียง ๒ ประการคือ ประการแรก **พึงละเว้นความชั่ว** และประการที่สอง **พึงทำความดี** ย่อมหมายความว่า การกระทำแต่ละครั้ง**แบ่งได้เป็น ๓ ระดับ** คือ

- **ระดับทำความดี** : หมายถึงการทำเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นหรือส่วนรวม
- **ระดับปกติ (เว้นชั่ว)** : หมายถึงการทำเพื่อตนเอง แต่ก็ไม่ได้ทำให้ผู้อื่นหรือส่วนรวมเดือดร้อน
- **ระดับทำความชั่ว** : หมายถึงการทำให้ผู้อื่นหรือส่วนรวมเดือดร้อน

๓.๑.๒ **การทำความดี เป็นเรื่องของเจตนา** ไม่ใช่เรื่องของผลลัพธ์ เช่น

กรณีที่ ๑ ส้ม บังเอิญทำห่วงยางสำหรับเล่นน้ำปลิวตกลงไปในแม่น้ำ ซึ่งขณะนั้นมีเด็กคนหนึ่งกำลังจะจมน้ำ คว้าห่วงยางนั้นไว้ได้จึงรอดตาย กรณีนี้ถือว่าส้มไม่ได้ทำความดี เพราะไม่ได้มีเจตนาจะช่วยเด็ก แม้เด็กจะรอดชีวิตก็ตาม

กรณีที่ ๒ ฟ้า โดดลงไปช่วยเด็กที่กำลังจะจมน้ำ ลากขึ้นมาผายปอดที่ริมตลิ่ง แต่เด็กอาการหนักจึงเสียชีวิต กรณีนี้ถือว่าฟ้าทำความดี เพราะมีเจตนาจะช่วยเด็ก แม้เด็กจะเสียชีวิตก็ตาม

๓.๑.๓ **คุณธรรมเชิงสัมพัทธ์** : เนื่องจากส่วนรวมมีหลายระดับเช่น ระดับห้องเรียน ระดับโรงเรียน ระดับประเทศ และระดับโลก คำถามก็คือ ถ้าผลประโยชน์ของส่วนรวมในระดับที่ต่างกัน เกิดขัดกัน เราพึงเลือกผลประโยชน์ของส่วนรวมในระดับใด **คุณธรรมเชิงสัมพัทธ์ จึงเป็นการเปรียบเทียบและเลือกผลประโยชน์ของส่วนรวม ในระดับที่ใหญ่กว่าเสมอ**

๓.๑.๔ **การใช้หลักการคุณธรรมเชิงสัมพัทธ์** เพื่อพิจารณาว่าการกระทำนั้น อยู่ในระดับ ดี ปกติ หรือชั่ว จะต้องพิจารณา ๒ ประเด็นคือ ประเด็นแรก **ดูที่เจตนา** ส่วนประเด็นที่ ๒ ดูที่**ผลกระทบต่อส่วนรวมในระดับที่ใหญ่กว่า** โดยใช้ชุดคำถาม ๓ คำถาม ดังนี้

- **คำถามที่ ๑** : **ทำเพื่อใคร** (เพื่อพิจารณาเจตนา)
- **คำถามที่ ๒** : **ใครอื่นเดือดร้อน**(เพื่อดูผลกระทบต่อส่วนรวมในระดับที่ใหญ่กว่า)
- **คำถามที่ ๓** : **เป็นการกระทำระดับใด** (เพื่อพิจารณาระดับของการกระทำ ดี ปกติ หรือ ชั่ว)

ตัวอย่างที่ ๑ แดง ซื้อซาลาเปามา ๒ ลูก แล้วกินเอง ๑ ลูก

คำถามที่ ๑ : แดง ทำเพื่อใคร (แดง ทำเพื่อตนเอง)

คำถามที่ ๒ : ใครอื่นเดือดร้อน (ไม่มีใครเดือดร้อน)

คำถามที่ ๓ : เป็นการกระทำระดับใด (ระดับ ปกติ)

ตัวอย่างที่ ๒ ดำ ซึ่งเป็นเพื่อนรักบ่นว่าหิว แดงจึงแบ่งซาลาเปาที่เหลือให้ดำ

คำถามที่ ๑ : แดง ทำเพื่อใคร (แดง ทำเพื่อดำ)

คำถามที่ ๒ : ใครอื่นเดือดร้อน (ไม่มีใครเดือดร้อน)

คำถามที่ ๓ : เป็นการกระทำระดับใด (ระดับ ดี)

ตัวอย่างที่ ๓ ดำ บ่นกับแดงว่า วันนี้จะมีการสอบพรีเซนต์งาน แต่ดำทำพาวเวอร์พ้อยท์ไม่ทัน เพราะมัวแต่ไปเที่ยว ต้องสอบตกแน่ กลุ้มใจมาก แดงจึงช่วยเหลือดำ โดยการไปแอบทำเครื่องฉาย พาวเวอร์พ้อยท์ให้เสีย ใช้การไม่ได้ จะได้ไม่มีการสอบในวันนี้ และดำจะได้ไม่สอบตก

คำถามที่ ๑ : แดง ทำเพื่อใคร (แดง ทำเพื่อดำ)

คำถามที่ ๒ : ใครอื่นเดือดร้อน (เพื่อนๆ ทั้งห้องและโรงเรียนเสียหาย)

คำถามที่ ๓ : เป็นการประทำระดับใด (ระดับ ชั่ว)

๓.๑.๕ **สมการคุณธรรม** : ในการพิจารณาระดับของการกระทำ สามารถกำหนดเป็นสมการได้ดังนี้

- **ทำเพื่อตนเอง + โดยผู้อื่น หรือส่วนรวม ไม่เดือดร้อน = ปกติ**
- **ทำเพื่อตนเอง + โดยผู้อื่น หรือส่วนรวม เดือดร้อน = ชั่ว**
- **ทำเพื่อส่วนรวมระดับเล็ก + โดยส่วนรวมระดับใหญ่ ไม่เดือดร้อน = ดี**
- **ทำเพื่อส่วนรวมระดับเล็ก + โดยส่วนรวมระดับใหญ่ เดือดร้อน = ชั่ว**

๓.๒ ขั้นที่ ๒ การใช้หลักการคุณธรรมเชิงสัมพัทธ์เพื่อตรวจสอบตนเอง

๓.๒.๑ ทุกครั้ง ก่อนจะตัดสินใจว่าจะกระทำหรือจะละเว้นการกระทำใดๆ ควรใช้หลักการคุณธรรมเชิงสัมพัทธ์ เพื่อประเมินระดับของการกระทำ ด้วย**คำถาม ๓ คำถาม** คือ

- คำถามที่ ๑ : ทำเพื่อใคร

- คำถามที่ ๒ : ใครอื่นเดือดร้อน

- คำถามที่ ๓ : เป็นการประทำระดับใด (ดี ปกติ ชั่ว)

๓.๒.๒ เมื่อได้คำตอบแล้ว พึงปฏิบัติตนเฉพาะในระดับ ดี หรือระดับปกติ(เว้นชั่ว) เท่านั้น

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๔.๑ สมาชิกในสังคมจะตระหนักใน**หลักการของคุณธรรม ๓ ประการ** คือ เกรงใจ น้ำใจ และใคร่ครวญส่วนรวม ดังนี้

เกรงใจ หมายถึง การระมัดระวังตนเองอยู่เสมอ ที่จะไม่ทำความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นหรือส่วนรวม ซึ่งตรงกับคำว่า **"ละเว้นความชั่ว"** ตัวอย่างเช่น การระมัดระวังที่จะไม่ส่งเสียงดังในห้องสมุดเพราะเกรงใจ ที่จะทำให้ผู้อื่นเสียสมาธิในการอ่านหนังสือ

น้ำใจ หมายถึง การมุ่งมั่นที่จะทำประโยชน์แก่ผู้อื่นหรือส่วนรวมในโอกาสที่เหมาะสม ซึ่งตรงกับคำว่า **"การทำความดี"** ตัวอย่างเช่น สุภาพบุรุษที่สละที่นั่ง ให้แก่เด็กหรือคนชราบนรถไฟฟ้าเพราะมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อแก่ผู้อื่น

ใคร่ครวญส่วนรวม หมายถึง การพิจารณาอย่างรอบคอบ ว่าการทำเพื่อผู้อื่นหรือส่วนรวมในระดับที่เล็กกว่า ต้องไม่ทำให้ส่วนรวมในระดับที่ใหญ่กว่า เสียหาย ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเรื่อง **"ผลประโยชน์ทับซ้อน"** ตัวอย่างเช่น การมีน้ำใจช่วยให้เพื่อนแซงคิวนั้น แม้จะเป็นการกระทำเพื่อผู้อื่นก็ตาม แต่ก็ทำให้ส่วนใหญ่ที่ยืนเข้าแถวรอต่อจากตน เสียสิทธิอันพึงมีพึงได้ การช่วยให้เพื่อนแซงคิว จึงไม่ควรกระทำ ดังนั้น การมีน้ำใจอย่างเดียวยังไม่เพียงพอ แต่ต้องใคร่ครวญพิจารณาผลกระทบ ต่อส่วนรวมในระดับที่เหนือกว่าด้วย

๔.๒ **ด้านสังคม** : เมื่อสมาชิกทุกคนในสังคม คิดและทำเพื่อส่วนรวมตลอดเวลา ก็จะเกิดความสันติสุขและความสามัคคี

๔.๓ **ด้านเศรษฐกิจ** : เมื่อสมาชิกทุกคนในสังคม มุ่งมั่นทำงานเพื่อองค์กร ย่อมเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและเพิ่มรายได้ ให้องค์กร

๔.๔ **ด้านความมั่นคง** : เมื่อสังคมเกิดความสามัคคีและองค์กรต่างๆ ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมทำให้ประเทศชาติเกิดความมั่นคง

พลเอก ศรุต นาควัชระ (Ph.D.)

ผู้อำนวยการศูนย์ยุวพัฒน์มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

โทร ๐๘-๗๖๙๘-๑๗๗๗ Line : SRUTE9 E – mail : asacamp@hotmail.com